МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківського бізнесу

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з виконання КПІЗ з дисципліни

«Банківська справа»

для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ТЕРНОПІЛЬ – 2019

Методичні вказівки з виконання КПІЗ з дисципліни «Банківська справа» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Б. Л. Луців. – Тернопіль, 2019. – 22 с.

Автор: *Луців Богдан Любомирович, д.е.н., професор кафедри банківського бізнесу*

Рецензент: *Довгань Ж. М.*, доктор економічних наук, професор кафедри банківського бізнесу Західноукраїнського національного університету;
Гнатів В. С., начальник Тернопільського відділення ПАТ АКБ «Львів»

У методичних вказівках наведено методичні вказівки та завдання для виконання комплексного практичного індивідуального завдання студентами спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Затверджено
на засіданні кафедри банківського бізнесу,
протокол № 2 від 06 вересня 2019 р.

© Б. Л. Луців
ТНЕУ, 2019

ЗМІСТ

1.	ВСТУП ……...	4
2.	ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ……...	6
2.1.	ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА ……..	6
2.2.	ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА ……	9
2.3.	ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ …….	12
3.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКА СПРАВА» ……...	17
4.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ……...	19
5.	ВЗІРЕЦЬ ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША …….	22

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни «Банківська справа» є формування системи знань у галузі банківництва, зокрема теорії грошей та кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики та розвитку банківської справи, організації функціонування банківських установ та технології здійснення банками пасивних та активних операцій, надання банківських послуг. Це зумовлено тим, що банки є невід'ємним елементом сучасної світової цивілізації і потужною продуктивною силою, акумулюючи величезні обсяги грошових ресурсів та перерозподіляючи їх в економіці з метою забезпечення неперервності відтворювального процесу і, як наслідок, збільшення матеріальних і нематеріальних благ. Відтак, виникає необхідність всебічного вивчення банківської справи та підготовки спеціалістів, що володіють усім арсеналом прийомів, методів і знань, які формують досвід ефективної організації банківської діяльності.

Головним завданням вивчення навчальної дисципліни «Банківська справа» є формування системи знань у галузі функціонування грошей, грошового обігу та грошового ринку; організації та технології здійснення банками пасивних та активних операцій, надання банківських послуг, сприяння набуттю практичних навичок виконання банківських операцій, пов'язаних з розрахунково-касовим, кредитним та іншими видами обслуговування клієнтів банку. Завдання дисципліни: вивчення методів проведення банківських операцій і надання банківських послуг; набуття вмінь виконувати конкретні операції банківської діяльності.

Дисципліна «Банківська справа» тісно поєднана з такими економічними курсами, як економічна теорія, теорія фінансів, державне регулювання економіки і прогнозування, макроекономіка, ринок фінансових послуг, банківські операції, міжнародні фінанси тощо, та передбачає цілеспрямовану роботу над вивченням спеціальної літератури, активну роботу на лекціях та практичних заняттях, самостійну роботу та виконання індивідуальних завдань.

Курс «Банківська справа» посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки дає методичні знання та практичне вміння виконувати найбільш поширені банківські послуги, а також можливість доволі вдало користуватись ними як клієнту банку.

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їхніх здібностей, науково-дослідну роботу й творчу діяльність.

Метою виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПІЗ) є поглиблення та закріплення набутих знань, а також розвиток навичок науково-дослідної та аналітичної роботи при опрацюванні матеріалів економічного характеру.

Навчальний час, відведений для самостійної та індивідуальної роботи студента, визначається навчальним планом підготовки бакалаврів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

З метою виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи студентів передбачено:

– самостійну працю з літературою;

– творче сприйняття і осмислення навчального матеріалу;

– формування навичок щоденної самостійної роботи із метою одержання та узагальнення знань, умінь і навичок.

В результаті вивчення дисципліни «Банківська справа» студенти повинні набути таких компетентностей:

- здатність набуття студентами теоретичних знань предмету орієнтуючись на міждисциплінарний підхід та інтегративний характер навчання;
- здатність професійно володіти питаннями функціонування грошей, грошового та валютного ринків, а також питань, щодо аналізу грошових та платіжних систем;
- здатність охарактеризувати діяльність пересічної банківської установи, ефективність проведення банківських операцій та надання банківських послуг;
- здатність дослідити кредитно-інвестиційний портфель окремого банку та банківської системи в цілому;
- здатність виявляти, проводити оцінку та застосовувати методи мінімізації ризиків банківської діяльності;
- здатність оцінити та проаналізувати фінансові результати діяльності банку, причини і фактори впливу; визначити шляхи подолання кризових явищ у роботі банківської системи;
- здатність набуття навиків комунікативної та професійної мобільності.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПІЗ) із дисципліни «Банківська справа» виконують і захищають відповідно до учбового плану студенти денної форми навчання.

КПІЗ з дисципліни «Банківська справа» – це вид індивідуальної позааудиторної роботи, яка виконується самостійно кожним студентом 2 курсу на вибір, на основі запропонованого переліку напрямів роботи. КПІЗ передбачає ґрунтовне аналітичне дослідження теоретичних основ банківської діяльності на основі знань, отриманих на лекційних, практичних заняттях та самостійної роботи.

Метою виконання КПІЗ є поглиблення та закріплення набутих знань, а також розвиток навичок науково-дослідної та аналітичної роботи при опрацюванні матеріалів економічного характеру. Виконання однієї теми двома студентами в межах академічної групи не дозволено. Цей вид роботи є обов'язковим для виконання.

КПІЗ з дисципліни «Банківська справа» складається із теоретичної та двох практичних частин, які є обов'язковими для виконання.

І. Теоретична частина

Теоретична частина КПІЗу виконується студентом протягом семестру і повинна бути захищена на занятті, на якому розглядається тема суміжна тематиці теоретичної частини. Тему доповіді студент обирає самостійно із запропонованого переліку. Два студенти в межах однієї академічної групи не можуть виконуватиодну тему.

Орієнтовна структура теоретичної частини КПІЗ:

- *вступ* — зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- *теоретичне обґрунтування* - виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- *практичне застосування* – при виконанні КПІЗ студент повинен знайти застосування даної тематики у практичній діяльності банківської установи. Це може бути показано на прикладі окремої банківської установи, або на банківській системі України чи зарубіжної країни.
- *основні результати роботи та їх обговорення* - подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- *висновки*;
- *список використаної літератури.*

Теоретична частина КПІЗ з дисципліни «Банківська справа» подається у вигляді скріплених аркушів формату А4 (реферату) з титульною сторінкою стандартного

зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання(за об'ємом до 15 арк.). При виконанні та оформленні КПІЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку, зокрема Microsoft Word та Excel.

Перелік тем для виконання теоретичної частини КПІЗ.

№з/п	Тема	ПІП виконавця
1.	Виникнення грошей як об’єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей.	
2.	Функції грошей.	
3.	Суть кредиту, як економічної категорії. Загальні передумови формування кредитних відносин. Принципи кредитних відносин.	
4.	Економічне призначення та переваги фінансового посередництва.	
5.	Характеристика основних ринків, їх взаємозв’язок з грошовим обігом.	
6.	Поняття та критерії класифікації грошових потоків. Схемаруху грошових потоків в економіці.	
7.	Готівковий та безготівковий сектори грошового обігу.	
8.	Швидкість обігу грошей, порядок її визначення. Фактори, що впливають на швидкість обігу грошей. Закон грошового обігу.	
9.	Суть грошової системи, її елементи.	
10.	Суть, значення та класифікація платіжних систем. Правова основа діяльності платіжної системи.	
11.	Особливості функціонування міжнародних платіжних систем,їх переваги та недоліки.	
12.	Криптовалюти: характеристика, особливості, перспективи застосування.	
13.	Еволюція банківської діяльності. Сутність банку з позицій історичного розвитку.	
14.	Економічна сутність поняття банківська система, особливостіїї функціонування.	
15.	Нормативно-правова база діяльності банківських установ.	
16.	Характеристика типів банківської системи.	
17.	Особливості функціонування банківської системи в ринкових умовах господарювання.	
18.	Історичні передумови розвитку Європейської системи центральних банків.	
19.	Сучасна банківська система Європейського простору.	
20.	Походження та основні напрямки діяльності центральних банків.	

21.	Дієвість мінімальних резервних вимог як інструменту грошово-кредитної політики в Україні.	
22.	Регулювання облікової ставки та банківського процента як інструмент монетарної політики.	
23.	Операції на відкритому ринку як інструмент грошово-кредитного регулювання, їх розвиток в Україні.	
24.	Дієвість інструментів грошово-кредитного регулювання в Україні	
25.	Економічна суть, необхідність та завдання банківського регулювання і нагляду.	
26.	Кредитні відносини НБУ з банківськими установами.	
27.	Стабілізаційні кредити НБУ.	
28.	Світовий досвід рефінансування комерційних банків.	
29.	Гривня – національна валюта України.	
30.	Поняття і завдання валютного регулювання і контролю.	
31.	Суб'єкти та об'єкти валютного регулювання. Органи валютного контролю в Україні, їх повноваження.	
32.	Регулювання валютних курсів, їх методи. Курсова політикаНБУ.	
33.	Офіційні валютні резерви та управління ними.	
34.	Виконання центральними банками функції фінансового агента уряду.	
35.	Капітал та його вплив на функціонування банку на фінансовому ринку.	
36.	Особливості функціонування різних видів банків на ринку банківських послуг.	
37.	Процес управління ризиками, що виникають в процесі банківської діяльності.	
38.	Економічна сутність фінансової стійкості банків та фактори впливу на неї.	
39.	Особливості формування рейтингів банківських установ з точки зору фінансової стійкості на ринку фінансових послуг: вітчизняний та зарубіжний досвід.	
40.	SWOT-аналіз банківської установи.	
41.	Напрями зміцнення фінансової стійкості банків та подолання кризових явищ у роботі банківської системи.	
42.	Інвестиційні операції банків із цінними паперами.	
43.	Особливості кредитування клієнтів банківських установ.	
44.	Робота банківських установ із домогосподарствами.	
45.	Роль депозитів в економічному розвитку суспільства	
46.	Web-сайти банків, їх значення. Інтерактивне банківське обслуговування. Інтернет-банкінг, його особливості.	
47.	Private-banking: особливості та перспективи розвитку в Україні.	

ІІ. Аналітична оцінка банківської системи зарубіжної країни світу.

У даній частині практичного завдання студенту необхідно провести аналітичну оцінку сучасного стану банківської системи зарубіжної країни на власний вибір.

КПІЗ виконується студентом на основі аналізу реально діючої банківської установи, відповідно до завдань, запропонованих викладачем. У даній частині студент повинен показати вміння аналізувати одержану інформацію зі звітності банківської установи та офіційних сайтів банків, систематизувати її та подати у згрупованому вигляді. Також студент повинен вміти зробити обґрунтовані висновки.

Студенту необхідно проаналізувати та охарактеризувати:

1. Загальну кількість банків країни, кількість та співвідношення вітчизняних банківських установ та кількість банків з іноземним капіталом, кількість та співвідношення державних та приватних банків, спеціалізованих і універсальних.
2. Проаналізувати та відобразити:

- обсяги активних операцій банківської системи (загальна кількість, кредити населенню, кредити підприємствам, по-можливості, частку проблемних активів);
- обсяги пасивних операцій (депозити фізичним особам та депозити юридичнимособам);
- капітал банківської системи.

3. Охарактеризувати основні функції та операції центрального банку країни та інструменти грошово-кредитної політики.
4. Охарактеризувати основні чинники, що впливають на ефективність банківської системи країни та надати власні пропозиції щодо підвищення дієвості її побудови.

Робота передбачає пошук на представлення презентаційних матеріалів чи відеороликів про особливості банківської системи різних країн (що відображають особливості побудови структури банків другого рівня, особливості функціонування центрального банку тощо). Джерелами для одержання статистичних даних є офіційні сайти центральних банків країн світу (табл. 1), та офіційні дані, що публікуються на офіційних сайтах рейтингових та аналітичних агентств.

Таблиця 1.

Офіційні сайти центральних банків країн світу

№з/п	***Країна***	***Веб-сайти центральних банків країни***
1	Швеція	http://www.riksbank.se/en/Financial-stability/Financial-infrastructure/
2	Естонія	http://statistika.eestipank.ee/?lnget#treeMenu/FINANTSSEKTOR
3	Польща	http://www.nbp.pl/homen.aspx?f/srodeken.htm
4	Австралія	http://www.rba.gov.au/
5	Білорусія	http://www.nbrb.by/

7	Болгарія	http://www.bnb.bg/BankSupervision/BSCreditInstitution/BSCIRegistrers/index.htm
8	Вірменія	https://www.cba.am/en/sitepages/default.aspx
9	Ізраїль	http://www.boi.org.il/he/BankingSupervision/BanksAndBranchLocations/Pages/IsraeliBanks.aspx
10	Індія	http://www.rbi.org.in/scripts/BS_ViewBulletin.aspx?Id10964
11	Казахстан	http://www.nationalbank.kz/?docid275
12	Киргизстан	http://www.nbkr.kg/index1.jsp?item69&langENG
14	Корея	http://eng.bok.or.kr/broadcast.action?menuNaviId2368
15	Латвія	http://www.bank.lv/statistika/latvijas-bankas-darbiba-
		statistikas-joma/
16	Литва	http://www.lbank.lt/finansinis_stabilumas_1
17	Молдова	http://www.bnm.md/ru/bank_sector
18	Сербія	http://www.nbs.rs/internet/cirilica/50/index.html
19	Словенія	http://www.bsi.si/nadzor-bank.asp?MapaId147
20	Україна	http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish

III. Аналітична оцінка банківської установи

У даній частині студенту потрібно виконати ряд послідовних завдань, які дозволять в результаті здійснити вибір банківської установи для обслуговування.

Завдання 1. За даними офіційного web-сайту НБУ, а також журналу Вісник НБУ провести кількісний аналіз діяльності банківських установ України, зокрема:

1) Загальна кількість банківських установ у динаміці за 3 роки;
2) Кількість банківських установ в розподілі по групах за величиною банківських активів;
3) Кількість банківських установ за формою власності Результати оформити у вигляді таблиці та/або кругових діаграм.

Завдання 2. Обрати банківську установу, описати порядок її створення та вказати установчі документи, якими керується банківська установа, а також документи, які регулюють та регламентують діяльність банку (як зовнішні, так і внутрішні).

Завдання 3. Вибрати банківську установу із переліку поданому у Віснику НБУ та охарактеризувати організаційну структуру банку та повноваження органів управління.

Завдання 4. Подати перелік банківських операцій, які виконує обрана студентом банківська установа із їх розподілом на активні та пасивні (табл. 2)

Таблиця 2

Банківські операції, які виконує ПАТ «Банк Тернопіль»

№ з/п	Активні операції	№ з/п	Пасивні операції
1		**1**	
2		**2**	
3		**3**	

Завдання 5. Розписати депозитні програми, які пропонує банківська установа на ринку банківських послуг та дати приклад депозитної угоди одного із банківських продуктів.

Порахувати відсотки по одному із запропонованих депозитних продуктів за допомогою депозитного калькулятора. Визначити, яка депозитна програма єнайбільш вигідною для студента.

Завдання 6. Провести аналіз карток, які емітує вибрана вами банківська установа. Визначити:

- До якої платіжної системи відносяться картки банку;
- Які види карток пропонує банківська установа;
- скласти договір про надання та використання платіжної картки. Зробити висновки.

Завдання 7.

1. Розписати кредитні програми, які пропонує вибрана Вами банківська установа на ринку банківських послуг.
2. Описати процес надання та обслуговування кредиту у обраній Вами банківській установі та дати приклад кредитної угоди одного із банківських продуктів.

Порахувати відсотки по одному із запропонованих кредитних продуктів за допомогою кредитного калькулятора.

За результатами виконаних завдань студент повинен зробити висновок про роботу банківської установи на ринку банківських послуг та можливість вибору цього банку для обслуговування.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Ймовірністю фінансових втрат і пов’язуються з непередбаченими змінами обсягів, структури, дохідності та вартості активів і пасивів банку, визначаються:

a) зовнішні ризики;
b) функціональні ризики;
c) фінансові ризики;
d) внутрішні ризики.

З виникненням непередбачених обставин, які негативно впливають на діяльність банку та/або його партнерів (стихійні лиха та інше), пов’язаний:

a) ризик країни;
b) зовнішньополітичний ризик;
c) ризик форс-мажорних обставин;
d) правовий ризик.

Зі змінами законодавства різних країн пов’язаний:

a) ризик форс-мажорних обставин;
b) макроекономічний ризик;
c) внутрішній ризик;
d) правовий ризик.

Можливість виникнення збитків чи скорочення розмірів прибутку внаслідок зміни державної політики – це:

a) внутрішній ризик;
b) політичний ризик;
c) економічний ризик;
d) кредитний ризик.

Наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає у зв’язку з неспроможністю сторони, що взяла на себе зобов’язання, виконати умови будь-якої фінансової угоди з банком (його підрозділом) або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов’язання, – це:

a) валютний ризик;
b) ризик ліквідності;
c) кредитний ризик;
d) ринковий ризик.

Як наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через неспроможність банку виконати свої зобов'язання у належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат, визначається:

a) кредитний ризик;
b) валютний ризик;
c) ринковий ризик;
d) ризик ліквідності.

Наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через несприятливі коливання вартості цінних паперів та товарів і курсів іноземних валют за тими інструментами, які є в торговельному портфелі, – це:

a) кредитний ризик;

b) ризик ліквідності;
c) ринковий ризик;
d) валютний ризик.

Наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали, – це:

a) ринковий ризик;
b) ризик ліквідності;
c) кредитний ризик;
d) валютний ризик.

Наявний або потенційний ризик для надходжень або капіталу банку, який виникає внаслідок несприятливих змін відсоткових ставок, – це:

a) кредитний ризик;
b) відсотковий ризик;
c) ризик ліквідності;
d) валютний ризик.

Наявний або потенційний ризик втрат банку, який виникає внаслідок невідповідності між витратами банку на здійснення своїх операцій та їх результативністю, – це:

a) стратегічний ризик;
b) операційний ризик;
c) ризик впровадження нових банківських продуктів;
d) юридичний ризик.

Наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через порушення або недотримання банком вимог законів, нормативно-правових актів, угод, прийнятої практики або етичних норм, а також через можливість двозначного тлумачення встановлених законів або правил, – це:

a) операційний ризик;
b) ризик впровадження нових банківських продуктів;
c) стратегічний ризик;
d) юридичний ризик.

Процес, за допомогою якого банк виявляє (ідентифікує) ризики, проводить оцінку їх величини, здійснює їх моніторинг і контролює свої ризикові позиції, а також враховує взаємозв’язки між різними категоріями (видами) ризиків:

a) диверсифікація;
b) ризик-менеджмент;
c) управління ризиками;
d) хеджування.

Метод пом’якшення ризику шляхом розосередження вкладень та обмеження впливу фактора ризику за рахунок уникнення надмірної концентрації за одним портфелем:

a) ризик-менеджмент;
b) експозиція;
c) хеджування;
d) диверсифікація.

Наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через неспроможність сторони, що взяла на себе зобов'язання виконати умови будь-якої фінансової угоди із банком або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов'язання:

a) ринковий ризик;
b) кредитний ризик;
c) функціональний ризик;
d) валютний ризик.

Міру (ступінь) того, що позичальник може не виконати своїх зобов’язань перед банком відповідно до умов кредитного договору і при цьому банку не вдасться своєчасно і в повному обсязі скористатися забезпеченням за кредитом для покриття збитків від кредитної операції, відображає:

a) кредитний ризик стосовно позичальника;
b) портфельний кредитний ризик;
c) індивідуальний кредитний ризик;
d) кредитний ризик щодо забезпечення за кредитом.

У зменшенні вартості активів банку (іншій, ніж унаслідок зміни ринкової процентної ставки) проявляється:

a) кредитний ризик стосовно позичальника;
b) портфельний кредитний ризик;
c) індивідуальний кредитний ризик;
d) кредитний ризик щодо забезпечення за кредитом.

Міру (ступінь) того, що позичальник не зможе виконати своїх зобов’язань перед банком щодо погашення заборгованості та відсотків за кредитом в обумовлений у кредитному договорі строк, відображає:

a) портфельний кредитний ризик;
b) індивідуальний кредитний ризик;
c) кредитний ризик стосовно позичальника;
d) кредитний ризик щодо забезпечення за кредитом.

Відображає міру (ступінь) того, що банку не вдасться своєчасно та в повному обсязі скористатися забезпеченням за кредитом для покриття збитків від кредитної операції, :

a) портфельний кредитний ризик;
b) індивідуальний кредитний ризик;
c) кредитний ризик стосовно позичальника;
d) кредитний ризик щодо забезпечення за кредитом.

Комплекс заходів, прийомів і методів щодо управління кредитним ризиком у невизначених умовах, що ґрунтується на прогнозуванні ризику і ймовірності його настання з метою мінімізації збитків банку від кредитних операцій, – це:

a) процес управління кредитними ризиками;
b) управління кредитними ризиками;
c) стратегія кредитного ризику;
d) оцінка кредитоспроможності позичальника.

Керівництво банку приймає рішення щодо, уникнення ризику взяття ризику, перенесення ризику на інших суб'єктів за допомогою страхування ризику, отримання гарантій або поручительств, у процесі:

a) класифікації кредитних ризиків;
b) кількісного аналізу кредитного ризику;
c) управління кредитним ризиком;
d) якісного аналізу кредитного ризику.

Банк визначає клас боржника - фізичної особи на підставі результатів оцінки його фінансового стану відповідно до наведених характеристик, у тому числі з урахуванням фактора своєчасності сплати боргу:

a) на два класи;
b) на 3 класи;
c) на 5 класів;
d) на 10 класів.

Питома вага кількісних показників у загальній оцінці фінансового стану боржника - фізичної особи має становити:

a) не менше ніж 25 відсотків;
b) не менше ніж 50 відсотків;
c) не менше ніж 70 відсотків;
d) не менше ніж 10 відсотків.

Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7):

a) не має перевищувати 50 відсотків;
b) має перевищувати 25 відсотків;
c) не має перевищувати 25 відсотків;
d) має перевищувати 50 відсотків.

Нормативне значення нормативу великих кредитних ризиків (Н8):

a) має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
b) не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
c) на має перевищувати 10-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
d) має перевищувати 10-кратний розмір регулятивного капіталу банку.

Кредитний ризик, що прийняв банк на одного контрагента або групу пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб уважається великим, якщо сума всіх вимог банку до контрагента або групи пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб та всіх фінансових зобов'язань, наданих банком щодо цього контрагента або групи пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб, становить:

a) становить від 5 до 10 відсотків регулятивного капіталу банку;
b) до 10 відсотків регулятивного капіталу банку;
c) 10 відсотків і більше регулятивного капіталу банку;
d) 25 відсотків регулятивного капіталу банку.

Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9):

a) не має перевищувати 50 відсотків;
b) має перевищувати 50 відсотків;
c) має перевищувати 25 відсотків;
d) не має перевищувати 25 відсотків.

Ризик недостатності надходжень грошових коштів для покриття їх відпливу, тобто ризику того, що банк не зможе розрахуватися в строк за власними зобов'язаннями у зв'язку з неможливістю за певних умов швидкої конверсії фінансових активів у платіжні засоби без суттєвих втрат:

a) кредитний ризик;
b) процентний ризик;
c) ризик ліквідності;
d) ринковий ризик.

Норматив ліквідності, який установлює мінімально необхідний рівень стабільного фінансування, достатній для забезпечення фінансування діяльності банку на горизонті один рік:

a) коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами (LCRBB);
b) коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR);
c) коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR);
d) коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCRIB).

Норматив ліквідності, який установлює мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття чистого очікуваного відпливу грошових коштів протягом 30 календарних днів з урахуванням стрес-сценарію (чистий очікуваний відплив грошових коштів):

a) коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCRBB);
b) коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR);
c) коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR);
d) коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCRIB).

Нормативні значення коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами (LCRBB) та в іноземній валюті (LCRIB) мають бути:

a) менші ніж 100 відсотків;
b) не менші ніж 100 відсотків;
c) не менші ніж 50 відсотків;
d) менші ніж 50 відсотків.

Полягає у тому, що банк не може виконати свої зобов'язання перед контрагентами через нестачу високоліквідних активів:

a) кредитний ризик;
b) ризик неплатоспроможності;
c) ризик ринкової ліквідності;
d) процентний ризик.

Надлишок або дефіцит коштів у будь-який момент часу:

a) валютна позиція (foreign exchange position);
b) нетто-ліквідна позиція банку;
c) валютна позиція закрита;
d) відкрита валютна позиція.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКА СПРАВА»

Оцінка за виконання студентом КПІЗ встановлюється за 100 бальною шкалою наступним чином:

“**Відмінно” (90-100 балів)** – повна відповідь на питання (найвища якість письмового завдання), яка повинна відповідати таким вимогам:

1) розгорнутий, вичерпний виклад змісту поставленої у питанні проблеми;

2) повний перелік необхідних економічних категорій, законів положень з організації діяльності банку в сфері електронної комерції; вірне розкриття їх змісту, а також механізму їх взаємозв’язку і взаємодії;

3) висвітлення методологічних та практичних аспектів організації діяльності банків щодо надання електронних послуг клієнтам з урахуванням світового та вітчизняного досвіду;

4) уміння користуватись методами наукового, функціонального аналізу явищ та процесів, пов’язаних з діяльністю банку, характеризувати їхні риси та форми виявлення;

5) демонстрація здатності сформулювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;

6) практичне завдання (ситуація) розв’язане в повному обсязі. Обчислення виконані без помилок, з поясненням дається повний аналіз розрахунків та досконалі висновки.

“Добре” у (75-89 балів) , якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не розкрито хоча б один із вище вказаних теоретичних пунктів, або якщо:

2) при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами допущено несуттєві помилки, які явно не впливають на повне розкриття питання, або якщо:

3) практичне завдання виконане в повному обсязі, але мають місце не істотні помилки в обчисленнях, які незначно вплинули на результати і висновки.

“Задовільно”, (60-74 балів), якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не розкрито два чи три пунктів, зазначених у вимогах (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

2) зроблені висновки чи певні визначення неповністю відповідають загальновизнаним, порушена логічна послідовність при викладенні відповіді на питання;

3) практична частина КПІЗу виконана без пояснень та висновків.

“Незадовільно” (нижче 60 балів), якщо:

1) характер виконаної теоретичної частини КПІЗу дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповів на нього за змістом, допустивши грубі помилки при відповіді;

2) практичне завдання не виконане або виконане з помилками які вплинули на хід його виконання та висновки.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адамик Б. П. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підручник. К. : Кондор, 2011. 416 с.
2. Аранчій В. І. Гроші і кредит : навчальний посібник. К. : Ліра. К, 2015. 364 с.
3. Бандурка О. М., Глущенко В. В., Глущенко А. С. Гроші та кредит. Львів : Магнолія, 2015. 368 с.
4. Банківська система України: інституційні зміни та інновації : монографія [Л. О. Примостка, М. І. Диба, І. В. Краснова та ін.] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2015. 435 с.
5. Банківські операції : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. К. : КНЕУ, 2008. 608 с.
6. Банківські операції : підручник / За ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. 2-ге вид. випр. і доповн. Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2013. 688 с.
7. Банківські операції : підручник / О. В. Дзюблюк, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галапуп та ін. ; за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2009. 696 с.
8. Габбард Р. Глен. Гроші, фінансова система та економіка : підручник : Пер. з англ. / Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ, 2004. 889 с.
9. Глущенко С. В. Гроші. Кредит. Кредитний ринок : підручник. К. : НаУКМА, 2015. 300 с.
10. Гроші та кредит : навчальний посібник. / [М. І. Крупка та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки] ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Л. : Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2012. 406 с.
11. Гроші та кредит : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін. / за наук. ред. М. І. Савлука. 6-те вид., переробл. і доповн. К. : КНЕУ, 2011. 590 с.
12. Гроші та кредит : підручник. 4-те видання / За заг.ред. Савлука М. І. К.: КНЕУ, 2006. 744 с.
13. Гроші та кредит: Підручник/ За ред. д.е.н., проф.. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 892 с.
14. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України : монографія / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль, ТНЕУ. 2014. 530 с.
15. Грошово-кредитні засоби регулювання економіки : монографія / за заг. редакцією д-ра екон. наук Л. В. Кривенко ; [Л. В. Кривенко, О. М. Дутченко, М. І. Синюченко та ін.]. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. 210 с.
16. Гурова К. Д., Шелест О. Л., Колупаєва І. В. Фінанси, гроші та кредит : навчальний посібник. Світ Книг, 2015. 672 с.
17. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: постанова Правління НБУ : затверджена 21.01.2004 р. № 22. Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0377-04.
18. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні: постанова Правління НБУ : затверджена 01.06.2011 р. № 174/ Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=z0790-11.

19. Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: постанова Правління НБУ : затверджена 16.08.2006 р. № 320. Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0483-04.

20. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: постанова Правління НБУ : затверджена 12.11.2003 р. № 492/ Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1172-03.

21. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України : постанова Правління НБУ : прийнята 12.12.2002 року № 502/ Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0021-03.

22. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: постанова Правління НБУ: затверджена 28.08.2001 р. № 368/ Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0841-01.

23. Коваленко В. В., Черкашина Е.Ф. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навчальний посібник. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 138 с.

24. Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції : навчальний посібник. 2-ге вид. випр. і доповн. К. : Центр учбової літератури, 2012. 536 с.

25. Міщенко В. І., Кротюк В.Л. Центральні банки: організаційно-правові засади. К. : Знання, КОО. 2004. –72 с.

26. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В. С. Стельмаха. К. : Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. 404 с.

27. Особливості дії трансмісійного механізму грошово-кредитної політики в умовах кризи / В.І.Міщенко, А.В.Сомик, Р.С.Лисенко / К.: Центр наукових досліджень НБУ, УБС НБУ, 2010. 100 с.

28. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : постанова Правління НБУ : прийнята 15.12.2004 року № 637. Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0040-05.

29. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи : постанова Правління НБУ : прийнята 17.09.2015 № 615. Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15.

30. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України : постанова Правління НБУ : прийнята 16.12.2003 року № 508. Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi- bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=z0174-03.

31. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями : постанова Правління НБУ : прийнята 25.01.2012 року № 23. Національний банк України. Офіційний текст. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12.

32. Прасолова С. П., Вовченко О. С. Банківські операції : навчальний посібник та практикум. К.: Центр учбової літератури, 2013. 568 с.

33. Про банки і банківську діяльність : закон України : прийнятий 07.12.2000 р.

№ 2121-III / Верховна Рада України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi- bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14.

34. Про Національний банк України : закон України : прийнятий 20.05.1999 р. № 679-XIV. Верховна Рада України. Офіційний текст. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi- bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=679-14.

35. Романишин В. О., Уманців Ю. М. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навчальний посібник. К.: Атіка, 2005. 480 с.

36. Уолш Карл. Монетарная теория и монетарная политика: учебник / Карл Уолш; пер. с. англ.: К. В. Ивановой [идр.] ; Рос. акад. нар. хоз-ва и гос. Службы при Президенте РФ. Москва: Дело, 2014. 630 с.

37. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навчальний посібник: рек. М- вом освіти і науки України / за ред. Т.Д.Косової, О.О.Папаіки; ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського. К. : ЦУЛ, 2011. 328 с.

38. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підручник / За ред. А. М. Мороза та М. Ф. Пуховкіної. К. : КНЕУ, 2006. 556 с.

39. Чайковський Я. І., Стечишин Т. Б. Методичні вказівки виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Банківські операції». Тернопіль. ТНЕУ, 2016. 95 с.

Додаток 1

Взірець оформлення титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківського бізнесу

Комплексне практичне індивідуальне завдання

з дисципліни

«Банківська справа»

Варіант №

Виконав (ла)

студент (ка) групи ФБС -41

Ігнатенко Людмила Ігорівна

Перевірив

к.е.н., доцент Іващук О.О.

Тернопіль – 2019